BAGILLA
19
Eguaztena
Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 irko. iru ilez
Bilbao'atazkua.. 11,25 " "
Idazki-Itunmena 02,00 " urtez
Atzarrijetakuak 112,50 " "

Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.º || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.014 zenbakija

Egunekua

Iragarki begikua

—¿Izpaŕingijok, Jon Ander, izpaŕ onak yakazek, ala?

—Orain irakuŕten nayaguan au, Andoni, eztok izpaŕa, iragaŕki bat baño.

—Antzoki - jayen bat-edo, karlataŕen "Oriamendi", edo antzekuen baten iragaŕkija dok, ala?

—Ez, ba; orain irakuŕten yiñarduadan iragaŕkija, Andoni, beste era batekua dok: euzkeraz ikasi gura leyuen Bilbao'ko ikastola-neska-mutikuak, euzko - basetxietan aŕtu dagijezantzazko iragaŕkija dok-eta. Antza dagonez, Bilbao'ko ikasle txikitxubak, euzkeraz ikasteko gurarija yuek. Eta euzkeraz ikasteko, euzko-basetxiak diran lango irakaslerik, etxagok.

Eta ori dala-ta, bilbaotaŕ abeŕtzale zolijak be, euzko-basetxietara begiratu yuek, eta euren begi zolijak euzko-basetxietan ezaŕi.

Eta gero, euren asmo edeŕa auŕera eruateko, orain irakuŕten nayaguan iragaŕki au argitaldu yuek.

—¿Zer yiñok, iragaŕki oŕek, ba, Jon Ander?

—Neure buruzko atzalpen ilunak emoten astija galdu barik, iragaŕkijak beronen izki baltz edeŕakaz yiñuana irakuŕiko deuat: "¡Baseŕitaŕak, entzun!" "Bilbao'ko umetxubak udaldijan, euzkeraz ikasi nai dabe baseŕi-baseŕijan. ¿Aŕtuko dozu bat zeure etxian? ¿Bai? Bialdu egixube EUZKADI izpaŕingira ingi au beteta".

—¿Bete bako utsunen batzuk yakazak, ala?

—Aitatu yuaguzan ikasle-umetxubak, basetxian aŕtzeko, basetxe aretan bixi duan basetxe-jaunak bete biaŕ yuazan biaŕezko utsuniak bakaŕik.

—Zelan bete biaŕ duazan be, berton imiñiko yok, orduban.

—Bai, ta argi amiñi be. Lenengo lekuban, eŕijaren ixena iminden dot. Gero, auzuaren ixena. Eta azkenez, etxiarena. Iru ixen oŕein azkenian, etxe-jaunaren ixena imiñi biaŕ dot. Enparauko gustija, iragaŕkijon berton yatok. Ona, emen, basetxe-jaunaren ixen-abixenen ondorengo itzak: "Urlija basetxeko jaunak—esaterako—, udaldiko ilietan, euzkotaŕ umetxu bat aŕtuko leuke bere etxian eguneroko laurleko edo peseta biren ordez, eta arduraz artuko leuke euzkera baño itzik ez egiña."

—Orduban, Jon Ander, ordaindu be egiten yuek.

—Bai, ta polito osdaindu be: ume bakotxeko, ta eguneko, zortzi eŕial. Ganera, Andoni, duban ba'litxakek, be, euzko-umiei euzkeraz irakastia, bera bakaŕik dok ordañik naikua. Geure abeŕija bere abendelezko biztanlez osotuta ikustia, baño, ordain edeaŕogirik, ¿zer ixan leikek, ba, Andoni?

—Alantxe dok, Jon Ander. Gure etxian be batentzako beste leku ba-yagok, bai, ta emaztiaren gurarija ba-dok, neuk be baten eskabidetxuba egin biaŕ yuat.

—Emaztiak bayetz esaten ba-daue, berau iragaŕkijau bidaldu eikek. Bidaldu baño lenago, baña, len atzaldu deuatan lez, berton idoroko duazan utsuniak beteko dozak, eta beriala, Bilbao'ko EUZKADI izpaŕingira bidaldu. Idazkazalian, baŕiz, olantxe idatziko dok: Apartado, 234.

—Olantxe egingo yuat, Jon Ander.

Bilbao euzkel dunduten

Oraingo asmo edeŕokaz, Bilbao, lasteŕ euzkeldundu biaŕ yakula-ta gagoz. Euzkeldunduteko aŕtu ixan daun asmorik edeŕena ta egokijena, baŕiz, ikastola-umiak besetxietara bidalduteko aŕtu ixan daun asmua dala esan leike.

Bilbao ta Bilbao eztiran beste uri asko be, umiekandik erdeldundu ziran. Eta euzkeldundu be, umiekandik egin biaŕko dira.

Umiak irakasten yakena ikastekuak ixaten dira, ba.

Eta euzkeraz irakasten ba-yake, euzkeraz ikasiko dabe. Eŕderaz irakasten ba-yake, ostera, eŕderaz.

Eta zoritxaŕez, orañaŕtian irakatsi ixan yakena, eŕderea ixan da. Eta ikasi dabena, be, eŕderea.

Oraingo asmo begiko au, bide dala, baña, euzkeraz ikasiko dabe.

Eta Bilbao, basetxietara bidaltzen dabezan ikastolaetako neskato - mutikotxubak bide dirala, urte asko igazi baño len, euzkelduntuta ikusiko dogu.

Bilbao, ikuskaŕija ta begikua, aordubantxe ixango da: bere txaidietan jolastuten diran neskato-mutiko begikuak, euren abendele maitian, gure euzkera edeŕian mintzatuten ikusten diranian.

Gure abeŕi-areyo amuŕatubak deuseztu ta betiko luŕar munka imindeko be, euzkerea baño izkilu indaŕtsubagorik eztago. Bilbao'ko abeŕtzale gustijok euzkeraz jakiñaz, geure aŕtu-emon gustijetan geure abendelia bakaŕik erabilteko zorija ba'gendu, "El Pueblo Vasco" ta onen laguntzale bada-ezpadakuen baŕiketak be, lasteŕ ixilduko litzakez, baita beste askoren zitalkerijak be.

Oŕen indaŕtsuba dan izkilu au geure eskubetan euki al ixateko, gauza bakaŕ bat biaŕ da: gura ixan. Geuk gura ixanezkero, ba, geure eskubetan legoke. ¿Gurako ete dogu...?

Bai, gura dogu

Euzkadi gaizkatuko daben izkilu ori, gustijok gura dogu.

Eta gura dogulako, bere jaŕai asi gara.

Bilbao'ko euzko-ikasle gastetxubak basetxietara bidaltzeko aŕtu ixan dan asmo begikua, izkilu ori geuganduteko asmoz aŕtu ixan dana da.

Eta asmo ori gitxi bai-litzan, beste urtietako arluari jaŕaitubaz, Bilbao'ko Euzko-Gastedija'n, ila onen 25'kaŕenan asiko dira Batzoki aretan ixango diran ikaskixunetarako ikaslien ixen-abixenak aŕtuten.

Eta Bilbao'ko "Emakume - Abeŕtzale - Batza,,'kuak be, beste oŕen beste iragaŕten dabe.

Sabin-Etxian, be, euzkerazko ikaskixunak ixango dirala esan dauskube, ta beste leku batzubetan be bai.

Bilbao'ko Jon Deunen eŕtxadoneko kistaŕ-ikasbideko gastetxubak be, euzkera-arauzko asmoen bat ete-erabileneko zeozertxu nire belaŕijetaraño eldu zan, ikaspidetzat, gure "Euzkel-ingoskiko idazlan batzuk erabiliko ebezela be, norbaitek esan eustala-ta nagó-ta.

Bilbao'ko eŕtxadonetan euzkera irakasten asten ba-dira, ba, asi, euzkera gaxo onen beŕbizkundia lasteŕ ixango da.

Ikastolaetako irakasle eŕdel-zaliakin nastian, eŕtxadonetako abade eŕdel-zaliak ixan dira, ba, euzkerari zauririk aundijenak atara ixan dautsiezanak.

Zaurijok eŕezen eta ariñen osatuko leukiezanak be, eurak ixango litzakez.

Eta euzkerearen beŕbizkundia, euzko-abeŕtzaliontzako eze-eze, Elexa Deuna'rnntzat be, onurakoŕa ixango litzake; aldezlerik zintzuena, ¡izkilurik sendoena...!

¡Zuzpeŕtu gadixan, ba, zuzpeŕtu! ¡Zuzpeŕtu irakasliak!, ¡zuzpeŕtu abadiak...!, Euzkereak buruba jasotia, Jaun-Goikua'k gura dau-ta".

URIBITARTE'TAŔ IBON.

Richelieu'ri omena

France'ko Elezaindiko beŕogei akademikuk gertau dabez jai ospetsubak Richelieu kardenala zanaren III'gaŕen eunurtegaŕena ospetzeko. Kardenal oŕek irazi eban 1635'gaŕe nurtian France'ko Elezaindia, Koldobika XIII'gaŕena bakaldun zan aldijetan. France'n eztago dedu edo omen andijagorik akademiku ixatia baño. Beste omen gustijak askorentzat ixan daŕekez, baña akademiku beŕogei baño eztira.

Sorbona'ko txadonean jaupa nagusija abestu zan eta Elezaindiko aretuetan Ikasketa bat dago. Lebrun jaunak bere landoleko atiak zabalduko dautsez akademiku gustijai. Louvre'ko Caristides aretuan antzeŕki-jai bat ixango da eta gabaz Ville jatetxian oturuntza. Gauŕ aŕatsaldian "Garden party" bat ospatuko dabe Chantilly'n. Richelieu kardenalak akademia irazi ebanian agindu bat emon eutson: Iztegi bat, Elisti bat eta Oleŕkisti bat egiña.

Entzute andikua ixan da France'ko Elezaindi ori. Bertakuak ixan ziran Descartes, Pascal, Moliere, La Rochefoucauld, Lasage, Saint Simon, Jean Jacques, Roisseau, Diderot, Beaumarchais, Balzac, Zola, Lamartine, Valery, Benoit, Bremond eta abaŕ. Elezaindi ori baxen entzutesurik eztago ludijan. France'ko elezaindiko gustijak "inmortal,,'tzat daukez. Jai oneik, beraz, bidezkuak dira. Richelieu'k ezeban uste ixango oŕelako gaŕantzija eukiko ebala berak irazi eban batzak.

Mejiko - ziar

Mejico'n laŕi dabiltz. Obregon il zanezkeroztik eztabe oraingo lako aldirik ikusi. Aste onetan Cardenas Eŕkal-Burubak berak bakaŕik jauŕi edo gobernauko dau lateŕi osua. Datoŕen astian bere aldekuak diran aldunai egin-egingo dautse.

Dirudijanez Cardenak'ek azpiratu dau Calles dongia. Partido Nacional Revolucionario deritxon alderdijak, langiliak eta jakintsu gustijak Cardenas'en alderdikide dira. Calles'ekin dagoz dirudunak eta garazkidunak. Gudarijak norengana jausiko diran iñok eztaki. Guadalajara urijan batzaŕtu dira sosialistak eta beriala elexa gustijak itxi biaŕ dirala eskatu dabe. Jauparirik be, ez ei-da jazan biaŕ Mejico osuan. Oneik, Cardenas'ekin dagoz. Ingalateŕa'ko laboristen antzeko gobernuren bat gura dau Cardenas'ek. Langile gustijak onen alde dagoz, sosialisten gogaikide-edo baita.

Baña Mejico'ko eztabaida onetan gaŕantzi andija eukiko dabe Ipaŕ-Amerikaŕak. Calles oŕein lagun zintzua da. Ori dala-ta dirudunak Calles'ekin dagoz. Katolikutasunak eztautse buruko miñik emoten. Katolikuak, ostera, pozik dagoz Calles menperatuba ixan dalako.

Dr. R. Aranburu
AZALEKO SENDAGIĹEA
Egunero 11-1, 4-7.
FUEROS, 5, tercero — DONOSTIA

Euskeltzaleen Orratza
Lko. BAT
Saltzalientzat
Saneurri bereziak
Legazpi, 10'an. - Urrut. 13.777. - Donostia

LUDIKO IKUSKISUNAK

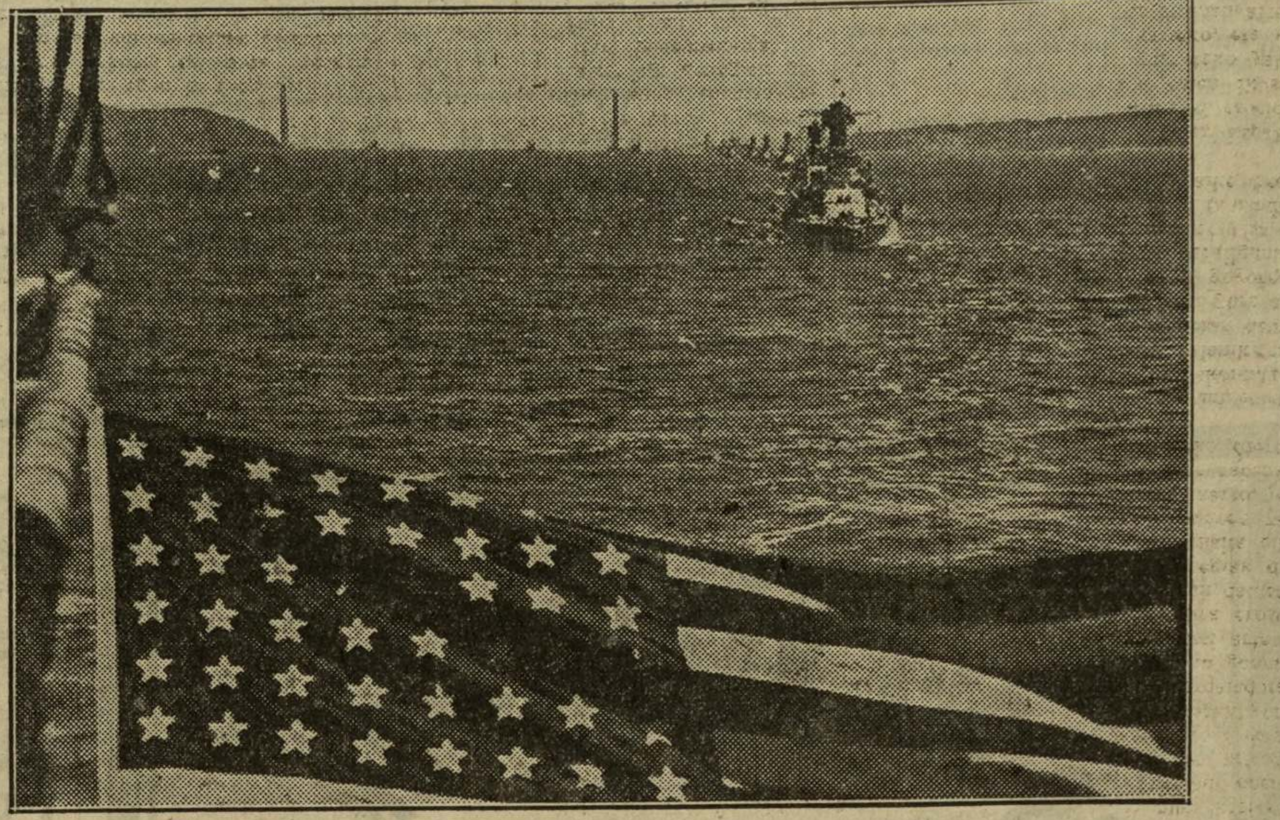

Gixonak bakiari buruz amaika itz ta pitz esan daroez esan, baña lateŕi edo estaduak eztauke bake-nairik. Oŕ ikusten dozubezan itxasontzi edeŕok Ipaŕ-Amerika'ko Eskuadra'kuak dria. Guda-ontzi ikeragaŕi oŕeik aŕo-aŕo duaz ixaŕez beterik dagon ikuŕinpi-n. Ludiko itxaso-jaube ixan gura dira. Bakiatzaz itz gitxijago esan biaŕ litxakez eta itxasontzijak bazteŕtu, gixonak erailteko egiñak diralako.

Euzkotar Umien Aldez

Ezin geinkez umeak edozeñen eskuetan utzi.

> "Jaunak: Gurasoen eginbeaŕ aztun-aztuna degu, seme alaben aziera ona."—Jose Antonio de Laburu S. J. (Jesucristo y el matrimonio.)

Nere auŕerako idazkian erabili nuan lanari jaŕaituaz, gauza batzuek azaldu nai ditut, geure umetxoen aldez, neskameakin umeak utzitzen dituzten gurasoak (amak batez ere) begiak zabaldu ditzaten, eta euren umetxoak noren eskuetan lagatzen dituzten ondo ikusi dezaten, umeak galbiderantz asi baño len.

Al izanik, ez degu umeak zaitzeko neskamerik aŕtu beaŕ.

Noŕ bere umea nor bere bulaŕagaz ez azi nai izateatzaz, ogeitamaŕ urtetik onantz asko idatzi eta asko itz egin da, apaizak eta osagileak batez-ere.

Ez da ordea oŕenbeste lan egin umeak neskamien eskuetan utzitzien auŕka. Eta nor berak al izanik umea ez iñutzea, Izadiaren auŕka dagoan obena dalako gauza itxusia eta txaŕa ba'da, txaŕagoa oraindiok umeak janzteko, eranzteko, garbitzeko, oeratzeko, oetik ateratzeko, kanpora eramateko, jaten emateko eta onelako beste eginkizunetarako neskameak erabiltzea, noŕ berak lan oiek egitea moda ez dalako, len umeak iñutzea moda izan ez zan bezela.

Ez det esan nai neskame danak txaŕak diranik; iñude danak ere ez dira txaŕak, baña lan oyek ez dira neskameak egin beaŕ dituanak ona izanda ere, amak baizik.

Guraso asko lasai-lasai bizi oi dira, umezai ona daukatelakoan, amarekin baño nayago dutela umea berakin da...

Ni neonek, gauza abetzaz zerbait bai dakit eta, eŕukia artzen diotet ume gaxo aberi, eŕi aundietakoak ba'dira batez ere.

Amaikatxo umek galdu dute betiko euren eŕugabetasuna, eta iñoiz jakin beaŕ etzituzten gauza itxusiak esaten eta egiten ikasi ere bai neskame gaiztoak erakutsita.

Gauza abek zio gabe esaten ez naiz ari. Debreyne, France'taŕ egileak dakaŕ bere liburu baten gertaera auxe.

Amaŕ urtedun alaba bakaŕ aberats batek, pixkaka-pixkaka iñongo sendagileak igeŕi ezin zioten gaxoa aŕapatu zuan. Agintzen zizkioten sendakin guztiak, eta egiten ziozkaten alegin guziak alpeŕikakoak ziran. Umea, oñen gañean doi-doi ibiltzeraño eldu zan.

Osagile batek amari esan zion, umearen itxuratik artzen zuan susmua, baña amak, oso aseŕaturik, alabatxoa beti bere ondoan bizi izan zala, eta bere ondoan ez zegoanean neskame zaŕ konpiantza aundiko batekin egoten zala erantzun zion osagileari.

Ala ere, sendagileak baŕuan zuan bere zalantza eta neskatxoaren izeko bati esan zion, umeari onez onean atera beaŕ ziola egia, eta onetarako aizeak aldatzeko aitz akiakaz, bere etxera eramateko umea, baña bakaŕik, neskame gabe.

Ume gaxoak, egun batzuen baŕuan aitoŕtu zion izekoari egi osoa. Neskame zaŕa izan zan umeari oitura galgaŕia erakutzi ziona, eta bera zala ta amairu urte bete baño len il zan, griña zikin gaiztoak bere gorputz guztia ondatuta.

Ara neure adizkide bati igarotakoa. Iru urtean etxean zeukan neskameak ona zala zirudian, langilea zan, apala, azkaŕa eta umeak asko nai zioten.

Egun batean, neskameakin bost urtedun mutiltxoa (etxeko txikiena) sukaldean zegoalarik eta ama sukaldeti uŕeko gela batean, neskameak mutiltxoari esaten zizkion zikinkeriak entzunik aŕituta gelditu zan.

Une artantxe bertan atera zuan neskamea etxetik kanpora, eta beste umeak, neskamea juan zanean, esan zizkioten amari neskame gaizto arek erakutzitako gauza txaŕ guztiak. Ikaratuta zegoan ama ura eta esaten ziran: "Ara, neuk neure belaŕiakaz entzun ez ba'nizkion, beste edozeñek esan aŕen ez nuan sinistuko, emakume batek ume eŕugabe bati gauza aiek esan leizkeanik, zoratuta egon ezik beintzat.

Gai onetan abek baño gauza aundiagoak ere igaro oi dira, neuk ere ezagutzen ditut bat baño geyago, idazti onetan ezin esan nezakezanak.

Umeak, amarekin baño neskamearekin nagayo ba'dute, zergaitik ete dan jakin aŕtean ez da baretu beaŕ; geyenetan (askotan bai beintzat) edo ixilik egoteagaitik, edo geldirik egoteagaitik (eŕi aundietako neskame eta iñude legoŕak batez ere) gauza txaŕak erakusten diozkate ta.

Baldin nai ta naiezkoa ba'da umezaia aŕtzea, ondo ezagutzen ez dan emakumerik ez aŕtu etxean, umien ondamendirik ekaŕi ez dezan.

Gogoratu ditzagun Jesukristo'k esandako itz ikara gaŕi abek: "Galbidea erakusten duan gizonaren galdua! Obe leuke eŕota aŕi bat lepoan lotuta itxasora jaurtiko ba'lebe, Neutzaz siñisten duan txikitxo bat galbidera eramatea baño."

AŔITOKIETA.

Bilbao'ko endoria

[illegible]

Corpusti - Eguna

Aurten Gorpusti-Egunez ibildeunak egingo dira. Olantxe adirazo dausku, beintzat Bilbao'ko Jagoba deun eŕtxadoneko txaunburubak. Poztuten gara, egun argi ta gorengo oŕeitan Kisto'ri zoŕ yakon aintza emongo yakolako. España'ko lagi deungiak galerazo euskubezan ibildeunak-eta.

Elexan baŕuban egiten diran jayak bereziak dira, baña txaidian be, zoŕ yako Kisto'ri aintza. Bilbao'n egingo dan ibildeunera milak eta milak etoŕiko dira. ¡Gixon utzak gero! Emakumiak lorak gertauten-eta lanik asko dauke. Euzkadi'ko eŕi gustijetan ibildeunak egingo diralakuan gagoz eta iñoiz baño nausikiruago.

Geure kistaŕtasuna erakusten emon biaŕ dogu. Iñor saminduteko asmoz, geuria goralduteko ustez baño. Onuzkero batzuk eta bestiak ikasi biaŕ leukie iñorena eŕespetetan. ¿Noiz ikusiko dogu Ingalataŕen eta ikusten dana? Bakotxak bere iritxijak atzalduten dauz, bestiak, ostera baketan isten dautse. Ori baŕiz kultureak egin darua. Euzkotaŕen aŕtian, be, olakoxe eŕespetua gura geunke ikusi. Etzi ibildeunik gorenguenak egin daiguzan. Ogi zerutik etoŕija abestuko dogu.

Itxas - ertzetik

Itxaso artega ta aldakoŕa dabe aŕaintzaleak ogi egunekoa irebasteko solo zabala, baña uŕi eta zekena aurkitu dabe aspaldion, naita alegin neketsuak egin aren bila. Udabaŕia izan oida negu lats ondorengo itxaropena, baña itxaŕopenak saŕitan oi dabelez, oxin baltz eta sakonean amildu dira. Uts emon dautse dribako edo ditxoko aŕañak eta auda gure itxas-ertzean dirurik geyen zabaltzen daben aŕaña langilien aŕtean. Batetik asko diralako sare ta saredunak eta bestetik saŕietan yosita dakaŕen aŕaña azketzeko aloger ugariak banantzen diralako. Ganera gazi-oletan emakume asko beaŕ izaten dabez aŕaña upetan gazitu, buru, sakats ta urdalak zeatz-zeatz kendu, eta urgazitan ondo garbituta, gatz zeyagaz nastaurik, polito banan-banan alkaŕi esaŕita gurbiletan ipinteko. Gazi-ola askotan ondorengo iletan be lanean iñarduten dabe emakumeak fileteak edo azuŕak aŕañari kenduta aragi zeŕendatxoak egiten. Ikusi izango zenduezan yaki gozo oneik orioz nastaurik azpiltxuetan polito ipiñita yatetxietako mayetan.

Ostera antxoa txikia edo guk txitxiña deituten dautsaguna ugari aŕapau dabe, baña onen saneuŕia bapez ta ezereza izanda. Saŕitan ontzikada osuak yaurti dabez atzera itxasora saldu ezinda. Nunbait entsun dogu holandaŕ ta doistaŕak, pozik erosten dabela euren luŕean txitxin ori, eta aŕituta lotzen dirala emen atzera itxasora yaurtiten doguna yakitean. Itsugaŕisko ola edeŕak eidabez areik edozein muetako aŕain ta aŕain apuŕakin, orixo, esperma ta onetariko koipeak atarateko eta gero ondakiñak zayagaz nastauta opilak eiten e idabez abere ta olotn yanaritzat. Areik ez eidabe ezertxu be alpeŕik galtzen dan-danagaz baliaten eidira.

Gure aŕaintzaleak ostera ezdabe ezautzen olako laguntasunik, ez nun ikasi ez nok irekatsi, beaŕ dabezan gayetan; oneik ume zurtzak dira. Eŕi baŕukoen artean, batezbe uri aundietan, nun nai dabez ikastola edeŕak edozein gayetan gazteak gertuteko, jaurpide ta aldundiak ordainduta. Aŕaintzaleakin ostera ezta iñoŕtxu gomutaten itxaso aseŕiak ainbat iruntsi aŕtean eta orduan be lasteŕ aiztuten dira erosta batzuen ondoren. Iñoz entzun izan dautsat nor baiteri gure aŕaintzaleak onegiak dirala, eta au egi utsa da; baña naita ona izatea txalogaŕi izan, noizik beiñeen zarata batsuk egitea ezneritxake txarto, bizi dirala yakin dagien yakin beaŕ dabenak eta uste ezdagien euliek uxotateko adorerik be ezdabela.

Leoŕeko langileak ostera edonun entzuten dira, bilduŕgaŕiak dira askorentzat euren oyu ta gaŕaiziak, baita lanik eza atxakiatzat artunda saŕitan dagiezan deungekeriak; baña noz entsun dogu gure aŕaintzale begikoak naita ezune gogoŕean bizi sendi ugariagaz, iñundiko erailguntza ez lapuŕeta doloŕik egin dabenik? ¿Ez da ba itxasoa onein biotzak edertu ta zindotuten dituana? Baietz esan giñaike, beste laguntasunik ezdabe-ta.

Iŕigaŕitzat edo baltzen dautzez España'ko baster zokenetatik irakasle erdeldunak lenengo aldiz itxasoa emen ikusita geldurik lotzen diran eragustietako yakitunak aŕaintzan oneri irakasteko, eta gatxerdi litzake, otsuak ardi otzanan aŕtean dagiezan kalte ta triskantzak eingo ezpalebez aŕaintzale gaztien ziñiste ta oiture aŕtean. Nok esango eutsen onein guraso kistaŕ zinduari euren ondorengo seme maiteak yuango zirala itxasora igande ta yai egunetan jaupa entzun-barik? Gizonok lasteŕ aŕotu eta beriala aulduten gara, benetan gara aldakoŕ ta argalak; baña Jaungoikoa Betikoa dogu eta gure aŕokeri ta altasun argala lasteŕ izaten dira neurtuak beyan oñaŕirik ez, eta goyetan zeri oratu barik itxas itzalean geure buruak ikustean.

Poztu gaitu benetan gure aŕaintzaleak oraintsu aŕtu daben eretxi edeŕak, auda, auŕerantzean atunetako aroan izan ezik, igande edo domeka gustiak etxeregun ta yaitzat artzea, beterik alegiñez Jaungoikoaren legea. Zorionak zeueri aŕaintzalt biotzekoa

PERULAŔA.

"Euskaldunak" poemari buruz

Ene irakuŕle, goŕi daukagu oraindik pegia. Bellido'k emandako belaŕondo min aundia eman digu. Min ez bal aurpegian baŕenean ere bai. Euzkad edergaŕi goragaŕiena degu "Orixe "Euskaldunak". Euzkotaŕok geure ok goratzekotan giñan oraintxe. Be 'ren belaŕondokoak baña makuŕtu gaituala dirudi. Euzkadi bide-zuzen beaŕ gendukezan "Gestorak" geure kaŕetik bizi ta paŕe egiteko besteril dira sortu. Ikusi degu oraingoan ere

Oŕek ez dira guk nai gendukez Aitatuko poema argitaratzeko lagu eskatu diegu. Eurak baña ukatu; biotza zauritu. Makaldu ta burua ma tu egin biaŕ ote diegu? ¡Ez irakuŕle bein! Zutik burua! Zabal biotza!

Euzkerak nai du. Gure abeŕiak e tzen digu. Nolanai ta ere "Orixe "Euskaldunak" argitaratu egin beaŕ gu. Nondik jo ordea? Oraintsu egunero EUZKADI onetantxe " tora oŕeik" izenburutzat zeukan ida txo bat irakuŕi gendun. Idazlioi g iritxia eskatzen zigun. Arpide bat? tzerti-jai batzuk? Abeŕi-Egunez ze egin? Motela izango da nere iritzia oŕaitio ardura gabea.

Nere iritziz arpide bat zabaltzea li ke egokiena. Egizko abeŕtzalerik Euzkadi'n loŕtuko degu beaŕ dan txi Askok poz-pozik emango degu al deg Euzkotaŕok gaurdañakoan beti izan tuzu esku-zabal. Egiak egiari zoŕ, kontuetarako uŕi jo degula ere, ai egin beaŕ. Beste edozer gauzari b laguntza ez al diogu zoŕ euzko-p beŕiari?

Ba iirakuŕle! Amaika aldiz ema zendun, nik ere bai, beste gauza u entzat. Abeŕtzale ta euzko-idazle g ctoi! Iraŕi zuek ere zeuen iritzia. E aorik. "Euskaldunak" deritzaion p argitaratu egin beaŕ degu. Gestorak ba-dute ta nai ez ba-dute. Euzkerak du. Euzkadi'k eskatzen digu.

URGAIN

Mutriku'tik.

Uaŕa. — Edeŕki zego ire erantz ¿Beste idazleek zer egiten ote-dute? gutxi eman die Bellido'ren erantzu bestela sutan jaŕiko ziraden.

Becquer'en rima ba

Aldizka arkitu oi-det
nijoan bidean
ta iripaŕez pasa zait
nere bazteŕean:
ta, nolaz paŕ-dagike?,
diot ne-aŕtean.

Oñaze-txantxoa dan
iŕipar bat gero,
neri ere ezpaiñean
oi zait ordun jaio.

Ta nere baitan oi-det
orduan pentsatu:
Ark ere, nik bezela,
noski, par-egin du.

JAUTARKOL

MENDEXA

BATZORDE BAŔIJAK.— Igand ixan zan emengo Uri-Buru-Batza batzaŕ orokoŕa eta bertan autu zan tzorde baŕija. Jaun onexek autu z

Lendakari, Bengoetxea'taŕ Ma lendakari-ordezko, Urkiaga'taŕ Jo Mirena; idazkari, Plaza'taŕ Luki; -zain, Guenaga'taŕ Nikola; batz Aŕilaga'taŕ Urban eta Plaza'taŕ P tzi. Aŕtu egixube neure zorijon ag jaŕai auŕera bide zuzenetik, geure kadi amaren aldez al doguna egin dogu, ba.

BATZOKIJAN.—Baŕa igazi dan dian batzokiko batzaŕ orokoŕa, be, zan. Batzorde baŕija autu zan bete ebalako euren epia. Jaun onex tu ziran: Lendakari, Txakartegi'taŕ sebi; lendakari-ordezko, Gabiola'taŕ doni; idazkari, Akaŕegi'taŕ Ales txindi-zain, Urkola'taŕ Seber; batz Erkiaga'taŕ Kepa eta Uzkola'taŕ G ri. Zorijona eta ekin zintzo Jel-ald

ENTZUNA.—Entzun dodanez e neskatilok Araba-aldera ibiltaldiran egiŕekotan dabiltz. Ondo egiña ta giñez ibili dadixala. Baña lenengo bat neure aldetik esan biaŕ dautset. Al bait geyen Jel-azija zabaldu da Araba-aldian! Edo otoi dagijela A gustija abeŕtzaletu dedintzat.

Aguŕ irakuŕlioi, uŕungo arti

ABENDE

Uaŕa.—Kaŕaspio zelan yagok? E samuŕa aŕtuz egongo gintsakezak tsaldian, baŕiz, pelotaldi bat egingo unakijok Mendexa'ko ikdakidan ba ña sotanea kendu-barik gero!

DONOSTIA

OPOŔKETA.—Euzko-langiletako tzak opor-egin dute beste alderdi takoak lagun dituztela. Entzun de orain iru urte nagusiak agindutako katzen dituzte, agindua zoŕa baita.

ZELADOREAK UGARITU.— gestorak zeladore edo guardiak ug ko erabakia aŕtu dute; 300 mila geigo ordainduta. Eurek diotenez ŕo asko kaletan omen dabil eta oyek tzeko zeladoreak ugaritu, bañan ga uden zeladorean antzeko asko Jartz -dituzte ganbeŕoak ugarituko dira. tarako egin zuten "ley de vagos"?

JOSKIS